

Handläggare
Teresia Skönström
08-508 263 80**Till**
Exploateringsnämnden
2014-05-22

Stockholms stads handlingsplan för god vattenstatus – Svar på remiss, KS 314 331 2004

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden besvarar kommunstyrelsens remiss, Stockholms stads handlingsplan för god vattenstatus, med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.
2. Nämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Kristen Schultz
FörvaltningschefMarita Anheim
AvdelningschefIngmarie Ahlberg
Enhetschef

Sammanfattning

EU:s vattendirektiv trädde i kraft år 2000 och ställer krav på att sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten ska ha god kemisk och ekologisk status till år 2015. Under vissa förutsättningar kan undantag beviljas till 2021.

För Stockholms stads del kommer den förväntade befolkningsökningen i regionen innebära stora utmaningar i

arbetet med att uppnå EU-direktivets krav på god ekologisk och kemisk vattenstatus i våra vattenförekomster till senast 2021.

Staten har i implementeringen av EU:s vattendirektiv valt att lägga ett stort ansvar på kommunerna för att se till att miljökvalitetsnormerna följs utan att ersätta kommunerna för de kostnader som detta kommer att innebära.

Öronmärkta pengar och personella resurser måste avsättas årligen om staden ska kunna genomföra de konkreta åtgärder som kommer krävas för att klara miljökvalitetsnormerna för stadens yt- och grundvatten.

Miljökvalitetsnormerna för vatten är rättsligt bindande och det finns tydliga paralleller till EU:s luftdirektiv, och dess miljökvalitetsnormer. Sverige har inte lyckats klara luftkvalitetsnormerna som skulle ha uppnåtts 2005.

Sverige har därför fällt för överträdelse i EU-domstolen.

Regeringen och kommuner tvistar nu om vem som ska betala väntade böter till EU för överträdelse av miljökvalitetsnormerna för luft. Det kan komma att bli motsvarande process med böter som följd om miljökvalitetsnormerna för vatten överskrids 2021.

För att få ett effektivare vattenarbete finns behov av att tydliggöra ansvarsförhållandena inom stadens förvaltningar och bolag vad gäller olika vattenfrågor framför allt anläggande och drift av dagvattenanläggningar, ansvar för vattenvårdsåtgärder samt ansvar för sjörestaureringar. Kontoret anser att det resurseffektivaste för staden vore att ha en aktör med kompetens, erfarenhet och en fungerande driftorganisation som hanterar alla vattenfrågorna och då anser kontoret att Stockholm Vatten är den mest lämpade.

Arbetet med att planera, prioritera och genomföra konkreta kostnadseffektiva åtgärder i våra vattendrag kommer kräva en tydlig och effektiv projektstyrning. I handlingsplanen föreslås att styrgruppen leds av stadsledningskontoret. Kontoret anser att även arbetsgruppen bör ledas av stadsledningskontoret och att ett vattenförvaltningssektariat (som samordnar alla vattenfrågor inom staden) anordnas.

Kontoret anser att handlingsplanen bör innehålla en tidsatt aktivitetsplan och att stadens vattenarbete måste bli mer operativt redan från nästa år.

Remissen

Genom implementering av EU:s vattendirektiv i miljöbalken har kommunerna fått ett ansvar att genomföra och driva på arbetet med att nå miljökvalitetsnormerna för vatten. En miljökvalitetsnorm är ett juridiskt bindande kvalitetskrav som ska beaktas av myndigheter och kommuner i all myndighetsutövning, till exempel enligt miljöbalken och plan- och bygglagen.

I budgeten för 2012 gav kommunfullmäktige miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att uppdatera och omvandla stadens vattenprogram till ett åtgärdsprogram för att uppnå god ekologisk och kemisk vattenstatus till år 2021 enligt vattendirektivet.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har därefter tagit fram en handlingsplan för god vattenstatus som nu är ute på remiss. Handlingsplanen anger vägen mot att nå en god vattenstatus till år 2021.

Exploateringskontorets synpunkter

Staten har i implementeringen av EU:s vattendirektiv valt att lägga ett stort ansvar på kommunerna för att se till att miljökvalitetsnormerna uppnås utan att ersätta kommunerna för de kostnader som detta kommer att innebära. Miljöförvaltningen har i handlingsplanen uppskattat kostnaderna för åtgärder i vattenförekomsterna utifrån tidigare erfarenheter och de bedömer att det handlar om flera tiotals miljoner kronor per år.

Exploateringskontoret håller med miljöförvaltningen om att åtgärder i våra vattenförekomster kan komma att bli höga. Beroende på vilka åtgärder som bör göras i vattenförekomsterna så är risken stor för att kostnaderna bli mycket högre än några tiotals miljoner per år. Exploateringskontoret anser att en finansiering av stadens fortsatta vattenarbete måste lösas inom snar framtid och att medel anslås redan i budget för 2015 och framöver, om staden ska lyckas klara miljökvalitetsnormerna till 2021. Kontoret anser att en långsiktig finansieringsplan för vattenåtgärder måste tas fram.

Vattenförvaltning är organiserat i cykler som omfattar sex år. Den nuvarande cykeln sträcker sig fram till 2015. Enligt förslag från Vattenmyndigheten föreslås ett antal nya ytvatten-

förekomster för Stockholms stads del, från 10 stycken idag till 23 stycken från och med 2015. Det är även fler ämnen som ska provtas, totalt 45 ämnen och ämnesgrupper. Detta innebär för Stockholms del ett mycket omfattande arbete. Kontoret anser att det inte är rimligt att kommunen från och med 2015 får ytterligare 12 nya prioriterade ämnen att provta i samtliga vattenförekomster och ytterligare 13 vattenförekomster att klassificera och ev. åtgärda och allt detta ska vara klart 2021.

Arbetet med att planera, prioritera och genomföra konkreta kostnadseffektiva åtgärder i våra vattendrag kommer kräva en tydlig och effektiv projektstyrning. I handlingsplanen föreslås att styrgruppen leds av stadsledningskontoret. Kontoret anser att även arbetsgruppen bör ledas av stadsledningskontoret och att ett vattenförvaltningssekretariat (som samordnar alla vattenfrågor inom staden) anordnas.

Miljöförvaltningen har i handlingsplanen redovisat en process för framtagande av åtgärdsprogram för respektive vattenförekomst. Kontoret har inga synpunkter på processen i sig dock är kontoret tveksamma till att allt detta arbete kommer hinna genomföras för de vattenförekomster där åtgärder behövs. Kontoret anser att stadens förvaltningar och bolag som arbetar i vattenprogrammets organisation idag inte har de personella resurser som kommer krävas då staden behöver intensifiera vattenarbetet. I samband med budget för 2015 och framåt bör respektive förvaltning och bolag se över behovet av personella resurser.

Kontoret anser att handlingsplanen bör innehålla en tidsatt aktivitetsplan och att stadens vattenarbete måste bli mer operativt redan från nästa år.

Kontoret anser det är viktigt att pengar för åtgärder läggs där de ger mest miljönytta det vill säga åtgärden kanske behöver göras uppströms inom en annan kommuns gränser. Frågan är då vem ska och kan betala. Alla kommuner nedströms som kan dra nytta av åtgärden eller den kommun åtgärden görs i osv. Kontoret anser att denna fråga måste klargöras innan åtgärdsprogram tas fram för respektive vattenförekomst.

Kontoret anser att det finns ett stort behov att få ett effektivare vattenarbete genom att tydliggöra ansvarsområden såsom: anläggande och drift av dagvattenanläggningar, ansvar för

vattenvårdsåtgärder samt ansvar för sjörestaureringar. Kontoret anser att det resurseffektivaste för staden vore att ha en aktör med kompetens, erfarenhet och en fungerande driftorganisation som hanterar alla vattenfrågorna och då anser kontoret att Stockholm Vatten är den mest lämpade. Även miljöförvaltningen förordar detta i handlingsplanen. Enligt vattentjänstlagen får inte Stockholm Vatten bekosta åtgärder som har uppkommit som ett resultat av någon annan verksamhet vilket innebär att kommunala medel måste avsättas för dessa vattenåtgärder.

Kontoret anser att staden måste få med övriga berörda aktörer såsom andra kommuner, verksamhetsutövare och fastighetsägare mm att arbeta tillsammans om vi ska klara miljökvalitetsnormerna. I miljökvalitetsnormerna för vatten finns tydliga paralleller till miljökvalitetsnormerna för luft (kvävedioxid och partiklar mm). Sverige har inte lyckats klara luftkvalitetsnormer som skulle ha uppnåtts 2005. Sverige har därför fällts för detta i EU-domstolen. Regeringen och kommuner tvistar nu om vem som ska betala väntade böter till EU. Klarar inte staden miljökvalitetsnormerna för vatten finns risk för att staden får betala dryga böter till EU framöver.

Slut

Bilagor

1. Stockholms stads handlingsplan för god vattenstatus.
God ekologisk och kemisk status till år 2021